

Eduskunnan sivistysvaliokunta

SiV@eduskunta.fi

**ASIA: HE 39/2017 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI
AMMATILLISESTA KOULUTUKSESTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI:**

<https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+39/2017>

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry (myöhemmin Arene) kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Arene tukee ammatillisen uudistuksen tavoitetta lisätä työelämälähtöisyyttä ja kehittää koulutusta. Ammatillisen koulutuksen on tuotettava osaamista niin työelämän tarpeita kuin jatkokoulutusmahdollisuuksia palvelleen.

Arene korostaa erityisesti, että uudistuksessa on taattava kaikille **toisen asteen opiskelijoille tasa-arvoinen mahdollisuus etenemiselle korkeakouluopintoihin**. Tämä koskee niin opintopolkujen teknistä toteutusta kuin ammatillisen ja korkea-asteen opinnoissa vaadittavan osaamisen rakentumista osana opintoja.

Ammatillinen koulutus on suomalaisen yhteiskunnan tasa-arvoisen kehittymisen sekä kilpailukyvyn kannalta erittäin tärkeä. Olennaista on tarjota jokaiselle ammatilliseen koulutukseen hakeutuvalle nuorelle helpposti saavutettavissa oleva ja laadukas koulutus. Erilaiset opintopolut mahdollistavat osaamisen rakentamisen tavoilla, jotka palvelevat niin työelämän nykyisiä ja tulevia tarpeita sekä mahdollisuuksia edetä korkeakouluopintoihin.

Henkilökohtaisen osaamisen kehittämisen suunnitelma (HOS) on avainasemassa erityisesti korkeakoulutuksessa tarvittavien yleissivistävien taitojen vahvistamisessa. Tärkeää on, että jokainen opiskelija saa riittävät taidot ja valmiudet työelämään, opintopolkuihin korkeakouluun ja elinikäisen oppimiseen myöhemmin työuralla.

Parhaimmillaan HOS avaa uusia mahdollisuuksia polku- tai väyläopintoihin toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta ammattikorkeakouluihin. Jatko-opintokelpoisuutta ja kansallisen sivistyksen tasoa ajatellen on myös varmistettava riittävät **yleissivistävät taidot muun muassa kieli- ja viestintäopintojen suhteen.** Tämä tulee huomioida Opetushallituksen tutkintorakenteen valmistelutyössä.

Arenen näkemys on, että riittävä osaaminen ja elinikäisen **oppimisen mahdollisuudet taataan parhaiten osaavien opettajien ja työelämän yhteistyössä ja ohjauksessa.** Opettajien rooli on uudistuksen jälkeen ohjaavampi kuin perinteinen opettajan rooli, mutta opettajien ja kasvattajien pätevydestä ei tule tinkiä. Esimerkiksi HOS vaatii sen laatijalta laajaa osaamista ja tietoa osaamisen kehittämisen mahdollisuuksista ja tarpeista. Tähän parhaan osaamisen takaa ammatillisten opettajien pedagoginen koulutus.

Työn ohessa opiskeleminen on kasvava trendi. On hyvä, että tätä tuetaan uudistuksella, mutta samalla tulisi vahvemmin turvata, että opiskelijat saavat tarvittavan osaamisen kehittää osaamistaan laaja-alaisesti elinikäisen oppimisen keinoin esimerkiksi korkeakouluopinnoissa. **Opintosuoritusten näyttöjen arviointiin on tarpeen osallistua sekä opettajakoulutuksen järjestäjän edustaja että työelämän edustaja.**

Arene pitää erittäin kannatettavana, että lainvalmistelussa on otettu huomioon jatko-opintokelpoisuuden varmistaminen myös rakenteissa. **Jatko-opintokelpoisuuden ja -mahdollisuuksien on oltava todellisia.** Uudistuksen myötä **vaikuttavuusrahoituksessa työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen tulevat samanarvoisiksi. Tämä kannustaa koulutuksen järjestäjiä kehittämään kumpaakin polkua.** Lisäksi on tärkeää taata tutkinnon **vertailukelpoisuus ylioppilastutkintoon**, mitä edistetään ammatillisen perustutkinnon arviointiasteikon palauttamisella 5-portaiseksi.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry kannattaa toisen asteen ammatillisen koulutuksen uudistamista, ja korostaa ammatillisen koulutuksen tuottaman jatko-opintokelpoisuuden tärkeyttä. Uudistuksessa ei saa murentaa riittävän monipuolista osaamisperustaa ja tutkinnon tuottamaa tasavertaista asemaa ylioppilastutkintoon verrattuna.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Tapio Varmola
puheenjohtaja

Riitta Rissanen
toiminnanjohtaja